

**Memorandum van de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie (GOC)
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest**

**"aan de onderhandelaars van het meerderheidsakkoord voor de legislatuur
2009-2014 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest"**

In het licht van de nieuwe realiteit waaraan het Gewest het hoofd moet bieden, en dan denken we in het bijzonder aan de financiële, sociaaleconomische en milieucrisis, is de GOC van mening dat een nieuw GewOP onontbeerlijk is : een Gewestelijk Ontwikkelingsplan dat fungeert als stadsproject en als basis voor de strategische keuzes, want "*het gewestelijk ontwikkelingsplan is een instrument voor de globale planning van de gewestelijke ontwikkeling in het kader van de duurzame ontwikkeling*" (art.17 BWRO). De GOC stelt namelijk vast dat het GewOP van 2002 feitelijk achterhaald is. Ze betreurt bovendien dat de jaarlijkse follow-up- en evaluatierapporten met betrekking tot de uitvoering van het plan niet werden verwezenlijkt.

In het kader van artikel 7 van het BWRO, dat stipuleert dat de GOC "algemene richtlijnen voorstelt in verband met het voorbereiden en het opmaken van ontwikkelings- en bestemmingsplannen...", doet de GOC de volgende voorstellen :

Het toekomstig GewOP moet een antwoord bieden op vier grote uitdagingen :

1. De uitdaging van de sociale en economische breuk

Het drastisch terugschroeven van de socio-territoriale dualisering met het oog op een betere maatschappelijke cohesie en integratie moet een centrale doelstelling vormen van het ontwikkelingsplan. Hiervoor dient men zich te baseren op het bestaande potentieel, zowel van binnenuit (de economische activiteiten, de jeugd, de verenigingen, de culturele en handelsnetwerken) als van buitenuit (de grootstedelijke, intergewestelijke, federale, Europese en internationale functies), waarbij de klemtoon moet worden gelegd op de ontwikkeling van sectoren die kunnen zorgen voor toegevoegde waarde en bijkomende werkgelegenheid, en die daarbij tegemoetkomen aan deze doelstelling.

2. De demografische uitdaging

De voorspellingen inzake een snelle en specifieke bevolkingsgroei (volgens het Federaal Planbureau) vragen om een versnelde verwezenlijking van de beleidslijnen inzake infrastructuur, huisvesting, scholen, handelszaken, mobiliteit, werkgelegenheid..... Die uitdaging brengt zowel kwantitatieve als kwalitatieve problemen met zich mee, gelet op de culturele en sociale kenmerken van de bevolking. De desbetreffende beleidslijnen dienen ook te worden uitgestippeld in een ruimtelijke planning die de doelgerichte en gedifferentieerde verdichting van het Brusselse stadswefsel combineert met een aanpak waarin de duurzame ontwikkeling en de bevordering van het stedelijk karakter centraal staan. Daarbij moet rekening worden gehouden met het denkwerk rond de wijken zoals dat gebeurt in het kader van de Wijkmonitoring.

3. De uitdaging van het milieu (post-Kyoto)

Er moeten drastische en dringende verschuivingen tot stand worden gebracht inzake de verplaatsingswijzen, het energiegebruik en het verbruik, waarbij met name gestreefd dient te worden naar een vermindering en optimalisering van de goederen- en energiestromen, rekening houdend met spijstechnologieën en de adequate middelen (solidariteit om de klimaatverandering een halt toe te roepen).

Daarenboven moet, ten behoeve van de residentiële aantrekkingskracht, werk worden gemaakt van een verbetering van het levenskader (vermindering van verontreiniging en geluidsoverlast, doelstellingen inzake de volksgezondheid, toename van het veiligheidsgevoel), gepaard gaand met maatregelen voor het behoud van ons natuurlijk en landschappelijk milieu, voor het behoud en de opwaardering van het architecturaal en stedenbouwkundig erfgoed en ter bevordering van de culturele creativiteit en acties die van de stad een gezellige plek maken.

4. De grootstedelijke en internationale uitdaging

De internationalisering en de metropolisering van de economie vereisen een GewOP dat rekening houdt met het echte sociaaleconomische bekken alsook met een uitwisselingsplatform tussen Brussel en de omliggende steden (een polycentrische ruimte in het netwerk van de Belgische steden, positionering in het centrum van Europa, internationale verbindingen). Dit vergt overleg met de diverse partners, in het bijzonder via de intergewestelijke samenwerkingsakkoorden.

Anderzijds moet gesleuteld worden aan het imaginaire concept en de vertegenwoordiging van de stad en haar ambitie als Geweststad, hoofdstad van Europa, meervoudige, internationale en meertalige, kosmopolitische, creatieve,

multiculturele en duurzame hoofdstad : van Brussel een voorbeeldige hoofdstad maken inzake de duurzame Europese en internationale cultuur.

Het Gewest zou dit moeten symboliseren door de verwezenlijking van een groots en ambitieus project met internationale dimensies, een project dat de diverse betrokken partijen samenbrengt en mobiliseert, om zijn verschillende ambities en de identiteit van Brussel als Europese hoofdstad kracht bij te zetten.

Conclusie

1. De uitdagingen hebben zeer specifiek en op hoogdringende wijze betrekking op het onderwijs, de huisvesting, de werkgelegenheid, de armoede en de mobiliteit.

Het nieuwe model voor de ontwikkeling van het Gewest moet gestoeld zijn op de volgende sleutelementen : het duurzame karakter, het interculturele aspect, de nieuwe solidariteitsvormen en het aanzwengelen van de bestaande solidariteit op verschillende niveaus.

2. Gezien het belang van de huidige en toekomstige uitdagingen, zou het Gewest een gewestelijk "Planbureau" in het leven moeten roepen, evenals de nodige observatiecellen om een dergelijk proces in goede banen te leiden. Dat Planbureau moet een heus globaal planninginstrument worden om de regering bij te staan : het zal met name moeten toezien op de coherentie tussen de diverse bevoegdheden, de grondige analyse van de factoren en de follow-up van de toepassing van het gewestelijk plan. Dit instrument moet, in samenspraak met het Bestuur Ruimtelijke Ordening, specialisten met uiteenlopende competenties groeperen, waarvoor het onder meer moet kunnen rekenen op de steun van de besturen en paragewestelijke organismen (MIVB, GOMB, BGHM, ...). In het kader van doorgedreven teamwerk moet het Planbureau dan ook nauw samenwerken met mensen van buitenuit, zoals universitair.

Het gewestelijk Planbureau zou ook de opdracht moeten krijgen om in alle onafhankelijkheid in te staan voor de follow-up en evaluatie (op jaarbasis) van de uitvoering van het toekomstig GewOP.

3. Anderzijds beklemtoont de Commissie het belang van de aanpak en de instrumenten voor dit nieuwe GewOP + MER (het GewOP is sinds de ordonnantie van 19 februari 2004 gekoppeld aan een milieueffectenrapport), waarvoor een originele methodologie zal moeten worden uitgewerkt. Het gaat hier zowel om het aanreiken van de bijkomende studie-instrumenten die zijn gekoppeld aan het voorgesteld gewestelijk "Planbureau" (betrekking hebbend op het grootstedelijk sociaaleconomisch gebied), als om het proces van inspraak, of zelfs de gezamenlijke productie van het plan, waarbij de diverse partijen zodanig betrokken

moeten worden dat het project kan rekenen op een zeer algemene steun, los van de gebruikelijke kloven.

Daarvoor zal werk moeten worden gemaakt van een specifieke aanpak voor de animatie en mobilisatie van de bevolking, van de burgermaatschappij, van de stuwende krachten van het Gewest en van de betrokken instanties (de gemeenten, de gemeenschappen, de twee andere gewesten, de federale overheid en Europa).

4. Bovendien moet een duidelijke, strategische visie worden uitgestippeld die borg staat voor de integratie en/of (desgevallend) de aanpassing van de bestaande plannen en verordeningen (GBP, IRIS 2, Huisvestingscode, GSV) en de projecten zoals voorzien in het IOP. In dat opzicht wenst de GOC van in de beginfase te worden betrokken bij de programma's en ontwerpen van gewestelijke plannen en verordeningen, alsook bij alle daaraan gekoppelde uitvoeringsinstrumenten. Op die manier kan ze de regering de nodige indicaties verschaffen van bij de eerste ontwerpen van die plannen, programma's en verordeningen.

5. Tot slot is duidelijk dat deze ambities en uitdagingen noodzakelijkerwijze aanleiding geven tot een debat rond het aan te passen beleid, met het oog op de verbetering van de instellingen en de samenwerking met onder meer de twee andere gewesten en de federale overheid. Bovendien moet dit ertoe bijdragen om de bestaande talenten beter te mobiliseren.